

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 9/13 i 13/13), ministar za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde donosi:

**PRAVILNIK
O ORGANIZOVANJU I IZVOĐENJU PRAKTIČNE NASTAVE U ŠKOLAMA
SREDNJEG STRUČNOG OBRAZOVANJA I KOD POSLOVNIH SUBJEKATA**

I. OPŠTE ODREDBE

**Član 1.
(Predmet)**

(1) Ovim se Pravilnikom uređuju način organizovanja i izvođenja praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: **Kanton**) i kod poslovnih subjekata, te utvrđuju ciljevi, institucije i oblici izvođenja srednjeg stručnog obrazovanja i praktične nastave, uloga i obaveze srednje stručne škole i poslovnog subjekta, osnovna pitanja izvođenja nastavnih planova i programa, ovlaštenja i obaveze uključenih aktera u organizovanje i izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta, uslovi za organizovanje praktične nastave kod poslovnog subjekta, provjera ispunjavanja uslova poslovnih subjekata, ocjenjivanje učenika, sadržaj i obrasci ugovora o saradnji između škole i poslovnog subjekta, ugovora o izvođenju praktične nastave kod poslovnog subjekta, partnerskog ugovora između poslovnih subjekata u realizaciji praktične nastave, obrazac za raskid ugovora, te druga pitanja od značaja za organizaciju i izvođenje praktične nastave u srednjeg stručnog obrazovanja i kod poslovnih subjekata.

(2) Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda za pojmove u ovom Pravilniku uključuje oba spola.

**Član 2.
(Značenje pojmova)**

(1) U smislu ovog Pravilnika utvrđuju se osnovni pojmovi:

Koordinator je lice koje je u radnom odnosu u školi koje koordinira praktičnu nastavu koja se izvodi kod poslovnih subjekata.

Konzorcij je zajednica poslovnih subjekata koji obavljaju istu ili sličnu djelatnost osnovanu na osnovu partnerskog ugovora s ciljem sudjelovanja u zajedničkim aktivnostima radi omogućavanja izvođenja kompletnog praktičnog nastavnog programskog sadržaja za određeni obrazovni profil.

Poslovni subjekat je privredno društvo, ustanova ili lice koje samostalno obavlja djelatnost, koje ispunjava propisane uslove za izvođenje praktične nastave i posjeduje odgovarajuću potvrdu Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Ministarstvo) o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave.

Mentor je lice koje je zaposleno kod poslovnog subjekta ili lice koje samostalno obavlja djelatnost i koje posjeduje dokaz o završenoj obuci o osnovama pedagoško-didaktičkih znanja i vještina za rad sa učenicima, odgovorno za organizaciju, vođenje i praćenje praktične nastave koja se izvodi kod poslovnog subjekta.

Partnerski ugovor između poslovnih subjekata (u daljem tekstu: **partnerski ugovor**) je ugovor zaključen u pisanom obliku kojim se uređuju međusobna prava, obaveze i odgovornosti poslovnih subjekata koji kao članovi konzorcija učestvuju u izvođenju propisanih praktičnih programskih nastavnih sadržaja utvrđenih nastavnim planom i programom.

Plan izvođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta – (u daljem tekstu: **plan izvođenja praktične nastave**) je pisani dokument koji se donosi u saradnji škole i poslovnog subjekta ili konzorcija, kojim se utvrđuje sadržajni i vremenski raspored izvođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta.

Praktična nastava je oblik nastave koji se izvodi u skladu sa nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima i prostorima za nastavu, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima i/ili kod poslovnih subjekata koji imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uslove, u skladu s nastavnim planom i programom i planom izvođenja praktične nastave u cilju usvajanja stručnih kompetencija neophodnih za sticanje III ili IV stepena stručne spreme propisanih standardom zanimanja i standardom kvalifikacije.

Ugovor o saradnji između škole i poslovnog subjekta odnosno članova konzorcija (u daljem tekstu: **ugovor o saradnji**) je ugovor zaključen u pisanom obliku, kojim se uređuju međusobni odnosi, prava i obaveze škole i poslovnog subjekta, odnosno škole i članova konzorcija u vezi sa organizacijom i izvođenjem praktične nastave učenika kod poslovnog subjekta ili kod članova konzorcija, sačinjen u skladu sa odredbama člana 31. ovog Pravilnika.

Ugovor o izvođenju praktične nastave kod poslovnog subjekta ili članova konzorcija (u daljem tekstu: **ugovor o izvođenju praktične nastave**) je ugovor zaključen u pisanoj formi između poslovnog subjekta ili članova konzorcija i učenika odnosno zakonskog zastupnika učenika, kojim se uređuju međusobni odnosi, prava i obaveze učenika, odnosno zakonskog zastupnika učenika i poslovnog subjekta ili članova konzorcija povodom izvođenja praktične nastave, sačinjen u skladu sa članom 32. ovog Pravilnika.

Škola srednjeg stručnog obrazovanja (u daljem tekstu: **škola**) je srednja tehnička, stručna i mješovita škola, kao i druge vrste škola koje ispunjavaju uslove za obavljanje djelatnosti obrazovanja, u skladu sa odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima u Bosni i Hercegovini kojim se detaljnije uređuje djelatnost srednjeg stručnog obrazovanja, a u kojoj se, u skladu sa nastavnim planom i programom, izvodi praktična nastava.

Član 3. **(Osnovni cilj)**

Osnovni cilj donošenja Pravilnika jeste regulisanje načina i postupka organizovanja i izvođenja praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja na području Kantona te regulisanje organizovanja i izvođenja praktične nastave ili njenog dijela kod poslovnog subjekta.

Član 4. (Posebni ciljevi)

(1) Posebni ciljevi donošenja Pravilnika su:

- a) Osiguranje uslova za sticanje, usavršavanje i razvoj stručnih kompetencija u skladu sa potrebama i kretanjima tržišta rada;
- b) Doprinos jačanju konkurentnosti privrede Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i privrede Bosne i Hercegovine;
- c) Doprinos osiguranju uslova za zapošljavanje po završetku srednjeg stručnog obrazovanja, daljnje obrazovanje i cjeloživotno učenje;
- d) Promocija i razvoj preduzetništva, profesionalnog i karijernog razvoja kod mladih;
- e) Usaglašavanje potreba između srednjeg stručnog obrazovanja i tržišta rada na nivou Kantona.

Član 5. (Izvođenje praktične nastave)

Praktična nastava se izvodi u školi i/ili kod poslovnog subjekta u cilju usvajanja stručnih kompetencija neophodnih za sticanje III ili IV stepena stručne sprema propisanih standardom zanimanja i standardom kvalifikacije.

Član 6. (Praktična nastava učenika sa posebnim odgojno-obrazovnim potrebama)

- (1) Učenici sa posebnim odgojno-obrazovnim potrebama imaju pravo na pohađanje praktične nastave u školi i kod poslovnog subjekta.
- (2) Bliži propis o pohađanju praktične nastave učenika iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo.

II. IZVOĐENJE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA

Član 7. (Nastavni plan i program)

(1) Odgojno-obrazovni rad u školi se ostvaruje na osnovu nastavnog plana i programa (u daljem tekstu: **nastavni plan i program**) koji sadrži opšteobrazovne, stručnoteoretske i praktične programske sadržaje, a u skladu sa Zakonom o srednjem obrazovanju i odgoju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: **Zakon**) i Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje i odgoj (u daljem tekstu: **Pedagoški standardi**).

(2) Nastavnim planom i programom za odgovarajući obrazovni profil utvrđuju se svrha, ciljevi i zadaci programa, nastavni predmeti, sadržaj, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa, godišnji i sedmični broj časova nastave, praktične nastave, broj časova za svaki predmet, didaktički i drugi uslovi za izvođenje programa, ishodi učenja, te profil i stručna sprema nastavnika za realizaciju plana i programa.

(3) Nastavni plan i program može imati klasičnu, modularnu ili strukturu prema poljima učenja, pri čemu se nastavni plan i program razvija koliko je god moguće, primjenom modularne metodologije i po principu polja učenja.

Član 8. **(Sadržaj nastavnog plana i programa)**

- (1) Nastavnim planom i programom, za svaku vrstu škole, u zavisnosti od vrste obrazovnog profila, utvrđuje se odnos opšteobrazovnog, stručnoteoretskog i praktičnog programskog sadržaja.
- (2) Nastavni plan i program određuje udio i izvođenje praktičnog programskog sadržaja u cjelokupnom obrazovnom ciklusu.
- (3) Raspodjela praktičnog programskog sadržaja propisanog nastavnim planom i programom između poslovnog subjekta i škole utvrđuje se ugovorom o saradnji i planom izvođenja praktične nastave za svaki pojedinačni obrazovni profil sa tendencijom da se što veći dio praktične nastave obavlja kod poslovnog subjekta.

Član 9. **(Specifični sadržaji nastavnog plana i programa)**

- (1) Sastavni dio nastavnog plana i programa za svaku vrstu škole, grupu nastavnih predmeta odnosno predmet, čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.
- (2) Prilikom kreiranja specifičnih sadržaja nastavnog plana i programa, uzimaju se u obzir potrebe lokalnog tržišta rada.

Član 10. **(Ostvarenje nastavnog plana i programa)**

- (1) Opšteobrazovni, stručnoteoretski programski sadržaj organizuje se u prostorijama škole uz što veću povezanost s praktičnim programskim sadržajem s ciljem što bolje usvajanja stručnih kompetencija.
- (2) Praktični programski sadržaj ostvaruje se u školskim radionicama, laboratorijima, kabinetima i drugim objektima i prostorima za nastavu u skladu sa odgovarajućim normativima, te kod poslovnog subjekta koji ispunjava uslove u skladu sa članom 25. ovog Pravilnika.
- (3) Ostvarivanje praktičnog programskog sadržaja kod poslovnog subjekta (u daljem tekstu: **praktična nastava kod poslovnog subjekta**) organizuje se na način i pod uslovima utvrđenim nastavnim planom i programom za određen obrazovni profil, planom izvođenja praktične nastave, ugovorom o saradnji i ugovorom o izvođenju praktične nastave.

Član 11. **(Plan izvođenja praktične nastave)**

- (1) Plan izvođenja praktične nastave definiše praktične programske sadržaje koje je poslovni subjekt u mogućnosti da realizuje u svojim prostorijama, imajući u vidu opremljenost i osposobljenost poslovnog subjekta za organizaciju i izvođenje praktične nastave.
- (2) Planom izvođenja praktične nastave definiše se sadržajni i vremenski raspored izvođenja praktične nastave, način realizacije po mjestima izvođenja i evidencija realizacije izvođenja, a isti se donosi u saradnji škole i poslovnog subjekta ili konzorcija.
- (3) Plan izvođenja praktične nastave temelji se na stručnim kompetencijama formulisanim u standardu zanimanja ili ishodima učenja iz nastavnog plana i programa.
- (4) Plan izvođenja praktične nastave je sastavni dio ugovora o saradnji.
- (5) Potpisivanjem ugovora o saradnji poslovni subjekt se obavezuje na realizaciju plana izvođenja praktične nastave, uz pomoć i u saradnji sa koordinatorom.

(6) Ako poslovni subjekat ne ispunjava ili prestane u određenom trenutku ispunjavati uslove za ostvarenje cjelokupnog praktičnog programskog sadržaja nastave predviđenog nastavnim planom i programom za određeni obrazovni profil, može osnovati, odnosno postati članom konzorcija, a u cilju omogućavanja izvođenja cjelokupnog praktičnog programskog sadržaja.

(7) Odnosi između poslovnih subjekata koji su udruženi u konzorcij regulišu se partnerskim ugovorom koji predstavlja prilog 4. ovog Pravilnika.

III. OVLAŠTENJA I OBAVEZE AKTERA UKLJUČENIH U ORGANIZACIJU I IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE KOD POSLOVNOG SUBJEKTA

Član 12.

(Ovlaštenja i obaveze Ministarstva)

U cilju organizacije, izvođenja i praćenja praktične nastave kod poslovnog subjekta, Ministarstvo ima sljedeća ovlaštenja i obaveze:

- a) imenovanje komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta (u daljem tekstu: **komisija**) i donošenja rješenja o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta (u daljem tekstu: **rješenje**);
- b) vođenje javnog registra poslovnih subjekata sa odobrenjem za izvođenje praktične nastave;
- c) izrada popisa obrazovnih profila za koje se praktična nastava ili njen dio izvodi kod poslovnog subjekta;
- d) donošenje nastavnih planova i programa izrađenih na osnovu standarda zanimanja;
- e) organizacija, na zahtjev i po ukazanoj potrebi, priznate obuke mentora;
- f) vođenje evidencije o obukama mentora;
- g) vođenje evidencije o mentorima;
- h) nadzor nad provođenjem Pravilnika;
- i) odlučivanje o svim pitanjima koja nisu regulisana ovim Pravilnikom ili drugim propisima, a tiču se organizacije i izvođenja praktične nastave u školi ili kod poslovnog subjekta.

Član 13.

(Ovlaštenja Privredne komore)

(1) Privredna komora Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: **Komora**) pruža u što je moguće većoj mjeri podršku pri organizaciji, izvođenju i praćenju praktične nastave kod poslovnog subjekta i njenom unaprjeđenju, što se naročito ogleda u sljedećim ovlaštenjima Komore:

- a) poticanje i informisanje poslovnih subjekata o učešću u izvođenju organizacije praktične nastave;
- b) pružanje podrške i pomoći poslovnim subjektima u procesu izvođenja praktične nastave;
- c) sprovođenje ispitivanja i istraživanja o potrebama poslovnih subjekata, zahtjevima i mjerama poboljšanja praktične nastave;
- d) pružanje preporuka Ministarstvu o načinima unapređenja praktične nastave kod poslovnih subjekata;
- e) predlaganje predstavnika Komore za članove komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave, po ukazanoj potrebi;
- f) oglašavanje prijave potreba poslovnih subjekata i škola za izvođenjem praktične nastave.

Član 14.
(Ovlaštenja i obaveze poslovnog subjekta)

- (1) Poslovni subjekat ima sljedeća ovlaštenja i obaveze u organizovanju i izvođenju praktične nastave:
- a) organizovanje implementacije plana izvođenja praktične nastave i osiguranje uslova za ostvarenje ciljeva praktične nastave u zadanom roku;
 - b) imenovanje mentora;
 - c) stavljanje neophodnih sredstava za izvođenje praktične nastave učenicima na raspolaganje;
 - d) obezbjeđenje neophodnih mjera zaštite na radu učenika u skladu sa važećim propisima iz oblasti zaštite na radu;
 - e) učestvovanje u ocjenjivanju učenika u skladu sa Zakonom i relevantnim podzakonskim aktima, u slučajevima kada je ta mogućnost propisana;
 - f) obezbjeđenje besplatne ishrane učenicima ili isplaćivanje odgovarajuće naknade za ishranu u skladu sa internim aktima poslovnog subjekta, što je obaveza koja će se u svakom konkretnom slučaju regulisati ugovorom o saradnji i ugovorom o izvođenju praktične nastave;
 - g) saradnja sa koordinatorom i omogućavanje koordinatoru pristupa mjestu izvođenja praktične nastave, kao i uvidu u propisanu dokumentaciju, na zahtjev škole;
 - h) isplaćivanje finansijske nagrade učenicima;
 - i) vođenje pismene dokumentacije o izvođenju praktične nastave;
 - j) pružanje informacija o izvođenju praktične nastave na zahtjev Komore ili Ministarstva;
 - k) učestvovanje u rješavanju konfliktnih situacija;
 - l) osiguranje povjerljivosti ličnih podataka učenika u skladu sa važećim propisima o zaštiti ličnih podataka;
 - m) dostavljanje Komori podataka o potrebi za izvođenjem praktične nastave u prostorijama poslovnog subjekta;
 - n) vođenje evidencije o učenicima koji kod poslovnog subjekta obavljaju praktičnu nastavu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu („Službene novine FBiH“, broj 92/16).

(2) Poslovni subjekat može zadužiti učenika samo na onim poslovima koji osiguravaju sticanje kompetencija za određeni obrazovni profil u skladu sa nastavnim planom i programom i planom izvođenja praktične nastave.

(3) Ovlaštenja i obaveze iz stava (1) ovog člana poslovni subjekti koji su udruženi u konzorcij imaju isključivo u pogledu izvođenja odgovarajućeg dijela praktične nastave.

(4) Detaljna ovlaštenja i obaveze poslovnog subjekta u pogledu organizovanja i izvođenja praktične nastave definišu se ugovorom o saradnji i ugovorom o izvođenju praktične nastave.

Član 15.
(Ovlaštenja i obaveze škole)

(1) U cilju organizacije, izvođenja i praćenja praktične nastave, škola ima sljedeća ovlaštenja i obaveze:

- a) ostvarenje programskih sadržaja propisanih nastavnim planom i programom;
- b) sistematizacijom predvidjeti radno mjesto koordinatora praktične nastave koja se izvodi kod poslovnih subjekata, uz prethodnu saglasnost Ministarstva;
- c) zaključivanje ugovora o radu sa koordinatorom;
- d) osiguranje da je u korist učenika koji obavljaju praktičnu nastavu kod poslovnih subjekata zaključen ugovor o osiguranju u slučaju nezgode tokom obavljanja praktične nastave;

- e) vođenje evidencije o zaključenim ugovorima o saradnji i ugovorima o izvođenju praktične nastave;
- f) saradnja sa poslovnim subjektom i informisanje o učenicima koji pohađaju praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta;
- g) ocjenjivanje učenika u skladu sa Zakonom i relevantnim podzakonskim aktima;
- h) saradnja sa mentorom, obilazak mjesta izvođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta i vršenje uvida u propisanu dokumentaciju;
- i) pružanje informacija o organizaciji i izvođenju praktične nastave na zahtjev Komore ili Ministarstva;
- j) informisanje Komore o potrebi za izvođenjem praktične nastave kod poslovnih subjekata;
- k) učešće u rješavanju konfliktnih situacija;
- l) osiguranje povjerljivosti ličnih podataka učenika u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka;
- m) obezbjeđenje besplatnog prevoza učenika do mjesta izvođenja praktične nastave, ukoliko nije drugačije predviđeno ugovorom o saradnji;
- n) osiguranje povjerljivosti poslovne tajne poslovnog subjekta;
- o) obezbjeđenje izvođenja praktične nastave učenika u školskim radionicama, ukoliko se ista ne može provesti u prostorijama poslovnog subjekta;
- p) obezbjeđenje sticanja odgovarajućih znanja učenika iz oblasti zaštite na radu, u obimu koji odgovara potrebi struke i obrazovnog profila za koje se vrši obrazovanje putem nastavnog plana i programa;
- q) obezbjeđenje zaštite na radu učenika koji pohađaju praktičnu nastavu u školi (radionicama, laboratorijama i sl.) u skladu sa važećim propisima o zaštiti na radu;
- r) obezbjeđenje ljekarskog pregleda učenika koji pohađaju praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta, uz obavezu snošenja troškova tog pregleda, ukoliko drugačije nije predviđeno ugovorom o saradnji;
- s) obračun i uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa važećim propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju za učenike koji pohađaju praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta, za vrijeme trajanja praktične nastave;
- t) vođenje dnevnika rada praktične nastave koja se izvodi kod poslovnog subjekta;
- u) druga ovlaštenja i obaveze predviđene Zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima;

(2) Ukoliko škola nije ispunila obavezu iz stava (1) tačka d) ovog člana, učenici ne mogu pohađati praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta, osim u slučajevima predviđenim ovim Pravilnikom.

(3) Detaljna ovlaštenja i obaveze škole u pogledu organizovanja i izvođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta definišu se ugovorom o saradnji i ugovorom o izvođenju praktične nastave.

Član 16. **(Prava i obaveze učenika)**

U pogledu izvođenja praktične nastave učenik ima sljedeća prava i obaveze:

- a) redovno pohađanje praktične nastave te savjesno i odgovorno ispunjavanje radnih aktivnosti koje su mu dodijeljene;
- b) postupanje u skladu sa uputama i nalogima mentora ili drugih lica ovlaštenih za davanje uputa i naloga, ukoliko je učenik upoznat s tim da su ta lica ovlaštena za davanje uputa i naloga;

c) ponašanje u skladu sa uputstvima poslovnog subjekta, te propisima o zaštiti i sigurnosti na radu i zdravstvenoj zaštiti, sigurnosti od požara, sanitarno-tehničkim i higijenskim zahtjevima;

d) nošenje radne i zaštitne odjeće koju mu poslovni subjekat stavi na raspolaganje;

e) savjesno rukovanje alatom, mašinama i ostalom opremom i korištenje alata, mašina i ostale opreme samo u vezi sa povjerenim mu zadacima;

f) poštovanje internih akata poslovnog subjekta kod kojeg se izvodi praktična nastava i odredbi Pravilnika;

g) čuvanje imovine i poslovne tajne poslovnog subjekta za vrijeme obavljanja praktične nastave i nakon prestanka obavljanja praktične nastave;

h) u slučaju izostanka sa praktične nastave kod poslovnog subjekta, obavezno i bez odgađanja informisanje poslovnog subjekta o izostanku te informisanje mentora o razlozima izostanka;

i) dostavljanje trećeg primjerka ugovora školi neposredno nakon zaključivanja ugovora sa poslovnim subjektom, a u cilju evidentiranja ugovora o praktičnoj nastavi;

j) da se prije početka praktične nastave podvrgne obavljanju ljekarskog pregleda kojim se dokazuje njegova opšta zdravstvena sposobnost i sposobnost za obavljanje praktične nastave za određeni obrazovni profil kod poslovnog subjekta;

k) dostavljanje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti i sanitarne knjižice poslovnom subjektu ukoliko je sanitarna knjižica neophodna za obavljanje praktične nastave kod poslovnog subjekta;

l) druga prava i obaveze predviđene Zakonom i relevantnim podzakonskim aktima.

IV. IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE KOD POSLOVNOG SUBJEKTA

Član 17.

(Izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta)

Praktična nastava kod poslovnog subjekta se izvodi u skladu sa Zakonom, odredbama ovog Pravilnika, planom izvođenja praktične nastave, ugovorom o saradnji koji predstavlja prilog broj 1. ovog Pravilnika i ugovorom o izvođenju praktične nastave, koji predstavlja prilog broj 2. ovog Pravilnika.

Član 18.

(Trajanje i fond časova praktične nastave)

(1) Nastavni čas opšteobrazovne, stručnoteoretske i praktične nastave u školi traje 45 minuta, a nastavni čas praktične nastave kod poslovnog subjekta traje 60 minuta.

(2) Škola je dužna osigurati da ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposrednog odgojno-obrazovnog rada ne može iznositi više od 35 časova sedmično, s tim što u toku dana učenik ne može imati više od sedam časova praktične nastave u školi, odnosno maksimalno 6 sati dnevno kod poslovnog subjekta, odnosno 360 minuta.

(3) Ako praktična nastava kod poslovnog subjekta kontinuirano traje četiri ili više sati dnevno, učenicima se mora osigurati najmanje 30 minuta dnevnog odmora.

Član 19.
(Mjere zaštite na radu)

(1) Maloljetni učenik ne može obavljati praktičnu nastavu na naročito teškim fizičkim poslovima, radovima pod zemljom ili pod vodom, ni na ostalim poslovima koji bi mogli štetno i sa povećanim rizikom da utiču na njegov život i zdravlje, razvoj i moral, s obzirom na njegove psihofizičke karakteristike u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima.

(2) Punoljetan učenik može obavljati praktičnu nastavu na poslovima određenih radnih mjesta sa posebnim uslovima rada uz provođenje specifičnih mjera zaštite na radu i uz podvrgavanje propisanim ljekarskim pregledima u skladu sa propisima iz oblasti zaštite na radu.

(3) Prije početka izvođenja praktične nastave učenici moraju usvojiti sadržaje iz osnova zaštite na radu propisane nastavnim planom i programom, odnosno internim aktima poslovnog subjekta u slučajevima kada se praktična nastava ili njen dio izvodi kod poslovnog subjekta.

(4) Kod izvođenja svake pojedinačne aktivnosti tokom izvođenja praktične nastave, učenik mora biti upoznat s izvorima opasnosti, usvajati postupke rada na siguran način i primijeniti zaštitna sredstva u skladu sa važećim propisima kojima se uređuje sigurnost i zaštita na radu.

Član 20.
(Nadzor nad izvođenjem praktične nastave)

Praktična nastava se obavlja isključivo pod nadzorom nastavnika u školi, odnosno mentora kod poslovnog subjekta.

Član 21.
(Finansijsko obezbjeđenje učenika – Nagrada)

(1) Za vrijeme izvođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta, učenik u skladu sa provedenim vremenom kod poslovnog subjekta, ima pravo na nagradu koju isplaćuje poslovni subjekat, osim ako posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nije drugačije određeno.

(2) Visina nagrade određuje se prema ostvarenoj prosječnoj neto plati u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, proporcionalno broju sati provedenih na praktičnoj nastavi kod poslovnog subjekta, i to:

- u prvoj godini obrazovanja 15%
- u drugoj godini obrazovanja 25%
- u ostalim godinama obrazovanja 30%

(3) Poslovni subjekat može dodatno nagraditi učenika nagradom većom od nagrade iz stava (2) ovoga člana.

Član 22.
(Obezbjeđenje sredstava za rad učenika i ostale naknade)

(1) Poslovni subjekat je učeniku koji obavlja praktičnu nastavu kod njega obavezan staviti na raspolaganje:

- a) odgovarajuću radnu odjeću i zaštitnu opremu ukoliko je ova obaveza predviđena važećim propisima o zaštiti na radu i/ili internim aktima poslovnog subjekta;
- b) materijal, mašine, alate i ostala sredstva neophodna za izvođenje praktične nastave;

(2) Poslovni subjekat može umjesto škole preuzeti obavezu da učenicima isplati naknadu za troškove prevoza te dodatno osigurati učenika od posljedica nesretnog slučaja koje nastupe tokom obavljanja praktične nastave kod poslovnog subjekta, odnosno preuzeti na sebe obavezu osiguranja učenika u skladu sa svojim internim aktima, ugovorom o saradnji i ugovorom o izvođenju praktične nastave.

Član 23. (Mentor)

(1) Mentor je lice koje:

- a) je u radnom odnosu kod poslovnog subjekta ili lice koje samostalno obavlja djelatnost;
- b) ima minimalno IV stepen obrazovanja i radno iskustvo u struci u trajanju od najmanje pet godina ili minimalno V stepen obrazovanja i radno iskustvo u struci u trajanju od najmanje tri godine;
- c) posjeduje dokaz o završenoj obuci o osnovama pedagoško-didaktičkih znanja i vještina za rad sa učenicima koji je izdalo nacionalno ili međunarodno regulatorno tijelo, iz oblasti na koje se ovlaštenja odnose.

(2) Ministarstvo vodi evidenciju o obukama mentora i evidenciju o mentorima.

(3) Mentor u saradnji sa koordinatorom obavlja sljedeće poslove:

- a) planira prijem učenika na praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta;
- b) organizuje proces učenja kod poslovnog subjekta i raspoređuje učenike na neophodne radne aktivnosti praktične nastave u cilju sticanja stručnih kompetencija;
- c) upoznaje učenika sa zaštitom na radu u skladu sa internim propisima poslovnog subjekta i propisima koji regulišu ovu oblast;
- d) učestvuje u izradi i prati realizaciju plana izvođenja praktične nastave;
- e) nadgleda i organizuje rad učenika kod poslovnog subjekta;
- f) vodi potrebnu dokumentaciju i evidenciju o prisustvu učenika kod poslovnog subjekta;
- g) učestvuje u ocjenjivanju učenika;
- h) usko saraduje sa koordinatorom;
- i) može da primi naknadu kao odgovarajući poticaj za obavljanje poslova pobrojanih u prethodnim tačkama ovog stava od strane organa javne vlasti u skladu sa odgovarajućim podzakonskim aktima tih organa;

(4) Broj učenika za čiji nadzor i praćenje je odgovoran jedan mentor određuje komisija u svakom konkretnom slučaju prema obimu poslova i zadataka radnog mjesta mentora, uzevši u obzir naročito vrstu obrazovnog profila i specifičnosti plana izvođenja praktične nastave, kao i unutrašnje strukture poslovanja i mogućnosti poslovnog subjekta.

Član 24. (Koordinator)

(1) Koordinator je lice koje:

- a) je zaposleno u školi na radnom mjestu „koordinator praktične nastave“;
- b) ima radno iskustvo u struci u trajanju od najmanje pet godina,
- c) završen VII stepen stručne spreme ili završen II odnosno III ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa,
- d) ima položenu pedagošku grupu predmeta.

- (2) U djelokrug poslova koordinatora ulazi sljedeće:
- a) planiranje praktične nastave u skladu nastavnim planom i programom i Planom izvođenja praktične nastave i raspoređivanje učenika na izvođenje praktične nastave;
 - b) analiziranje i ugovaranje praktične nastave;
 - c) praćenje realizacije izvođenja praktične nastave i urednog pohađanja nastave učenika;
 - d) rad i saradnja sa učenicima, zakonskim zastupnicima učenika, nastavnicima i mentorom;
 - e) administrativni poslovi;
 - f) učestvovanje u izradi nastavnog plana i programa i Plana izvođenja praktične nastave;
 - g) sačinjavanje i podnošenje izvještaja školi na kraju I i II polugodišta o realizaciji praktične nastave uz prijedloge njenog unapređenja;
 - h) priprema ugovora o saradnji i ugovora o izvođenju praktične nastave zajedno sa administracijom škole u skladu sa ovim Pravilnikom i Zakonom;
 - i) savjetovanje i predlaganje mjera za poboljšanje kvalitete praktične nastave u slučaju potrebe;
 - j) vršenje uvida u dokumentaciju koju povodom izvođenja praktične nastave učenika vodi poslovni subjekat;
 - k) organizacija obavljanja sanitarnog i ljekarskog pregleda za učenike u zavisnosti od obrazovnog profila,
 - l) učešće u ocjenjivanju učenika kao rezultata praktične nastave, po potrebi.

V. USLOVI IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE KOD POSLOVNOG SUBJEKTA

Član 25.

(Uslovi za izvođenje praktične nastave)

- (1) Praktična nastava se može izvoditi kod poslovnog subjekta ukoliko poslovni subjekat ispunjava sljedeće uslove:
- a) ako obavlja djelatnost koja omogućava prenošenje na učenike znanja i stručnih kompetencija čije sticanje je predviđeno programskim sadržajem propisanim nastavnim planom i programom i planom izvođenja praktične nastave,
 - b) ako raspolaže prostorom, opremom i odgovarajućim sredstvima za obrazovanje određenog obrazovnog profila u skladu sa nastavnim planom i programom,
 - c) ako posjeduje odobrenje Ministarstva iz člana 28. Pravilnika,
 - d) ako za potrebe izvođenja praktične nastave odredi mentora koji ispunjava uslove definisane ovim Pravilnikom,
 - e) ako obezbjeđuje mjere zaštite na radu u skladu sa propisima koji regulišu oblast zaštite na radu.
- (2) Ukoliko jedan poslovni subjekat nije u mogućnosti obezbijediti izvođenje cjelokupnog praktičnog programskog sadržaja predviđenog nastavnim planom i programom, izvođenje praktične nastave se može povjeriti prema više poslovnih subjekata koji su udruženi u konzorcij na način da se svakom od članova konzorcija povjeri izvođenje pojedinog dijela ili dijelova praktične nastave s ciljem da konzorcij zadovolji potrebe cjelokupnog praktičnog programskog sadržaja, pod uslovom da konzorcij kao zajednica ispunjava uslove iz stava (1).
- (3) Poslovni subjekti koji su udruženi u konzorcij moraju pojedinačno ispunjavati uslove iz stava (1) isključivo u pogledu organizovanja i izvođenja dijela praktične nastave, osim uslova iz stav (1) tačka c) ovog člana.

Član 26.

(Pokretanje postupka provjere ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave)

- (1) Poslovni subjekat, odnosno konzorcij, podnosi Ministarstvu zahtjev za provjeru ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave (u daljem tekstu: **zahtjev**).
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana se podnosi u pisanom obliku.
- (3) Zahtjev treba da sadrži osnovne podatke o poslovnom subjektu, odnosno članovima konzorcija, broju slobodnih mjesta za izvođenje praktične nastave određenog obrazovnog profila i druge informacije od značaja za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta.
- (4) Najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva Ministarstvo imenuje komisiju koja provodi postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta, odnosno konzorcija za određeni obrazovni profil.

Član 27.

(Postupak provjere ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta)

- (1) Komisija iz člana 26. stava (4) ima predsjednika i minimalno dva člana koji posjeduju stručne kvalifikacije za obrazovni profil koji se ispituje.
- (2) Ispunjenost uslova za izvođenje praktične nastave komisija utvrđuje uvidom u priloženu dokumentaciju i uviđajem na licu mjesta.
- (3) Komisija radi u punom sastavu i o svim preduzetim radnjama i o učenom sačinjava zapisnik o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave (u daljem tekstu: **zapisnik**).
- (4) Komisija je dužna konstatovati koji je maksimalni broj učenika koji mogu istovremeno pohađati praktičnu nastavu kod jednog poslovnog subjekta.
- (5) Na osnovu podataka dobijenih postupkom provjere ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta komisija daje preporuku Ministarstvu.
- (6) Komisija ima pravo na naknadu za rad, a o visini naknade odlučuje ministar posebnim rješenjem.

Član 28.

(Rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave)

- (1) Na osnovu dostavljene preporuke komisije Ministarstvo donosi rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave (u daljem tekstu: **rješenje**), odnosno daje odobrenje za izvođenje praktične nastave kod poslovnog subjekta.
- (2) Ministarstvo izdaje rješenje iz stava (1) ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema preporuke komisije.
- (3) Protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u roku od 15 dana od dana dostavljanja istog.
- (4) Učenici mogu započeti obavljanje praktične nastave kod poslovnog subjekta nakon što poslovni subjekat dobije odobrenje Ministarstva, osim u slučajevima predviđenim ovim Pravilnikom.
- (5) Ministarstvo vodi registar poslovnih subjekata sa odobrenjem za izvođenje praktične nastave (u daljem tekstu: **registar**).
- (6) Podaci iz registra su javni.
- (7) Izdatim rješenjem poslovni subjekat dobija status licenciranog poslovnog subjekta za izvođenje praktične nastave za određeni obrazovni profil.

Član 29.
(Prestanak ispunjavanja uslova)

Ako kod poslovnog subjekta koji je zaključio ugovor o saradnji sa školom, nastupe određene okolnosti koje onemogućavaju izvršenje preuzetih ugovorenih obaveza, poslovni subjekat je dužan obavijestiti školu o tim okolnostima u roku od 8 dana od dana nastupanja nemogućnosti ispunjenja obaveza.

VI. UGOVORNO REGULISANJE PRAKTIČNE NASTAVE KOD POSLOVNOG SUBJEKTA

Član 30.
(Vrste ugovora)

- (1) Pri obavljanju praktične nastave kod poslovnog subjekta, zaključuju se dvije vrste ugovora:
- a) Ugovor o saradnji;
 - b) Ugovor o izvođenju praktične nastave.
- (2) Ukoliko se praktična nastava izvodi kod više poslovnih subjekata udruženih u konzorcij, svaki od poslovnih subjekata pojedinačno zaključuje ugovore iz stava (1) ovog člana.

Član 31.
(Sadržaj ugovora o saradnji)

- (1) Ugovor o saradnji sadrži sljedeće:
- a) podatke o ugovornim stranama;
 - b) obrazovni profil koji je predmet ugovora;
 - c) obaveze poslovnog subjekta u realizaciji praktične nastave i da će iste izvoditi o vlastitom trošku i odgovornosti;
 - d) obaveze škole u realizaciji praktične nastave kod poslovnog subjekta;
 - e) Plan izvođenja praktične nastave;
 - f) početak i trajanje izvođenja praktične nastave;
 - g) maksimalan broj učenika koji je poslovni subjekat u mogućnosti primiti;
 - h) broj mentora koje obezbjeđuje poslovni subjekat;
 - i) mjesto i vrijeme izvođenja praktične nastave;
 - j) obaveze stavljanja na raspolaganje materijala, mašina, alata i drugih uslova potrebnih za izvođenje praktične nastave;
 - k) obaveze i prava mentora u poučavanju učenika i ostvarivanju plana izvođenja praktične nastave;
 - l) visinu minimalne nagrade učenika u skladu sa provedenim vremenom na ostvarivanju praktične nastave kod poslovnog subjekta;
 - m) odredbe o disciplinskoj odgovornosti i odgovornosti za štetu učenika;
 - n) period trajanja ugovora;
 - o) razloge za prestanak važenja i za raskid ugovora;
 - p) način rješavanja eventualnih sporova;
 - q) datum i potpis ugovornih strana;
 - r) druga međusobna prava i obaveze škole i poslovnog subjekta.
- (2) Škola može zaključiti ugovor sa jednim ili više poslovnih subjekata ukoliko imaju odobrenje Ministarstva iz člana 28. ovog Pravilnika ili sa članovima konzorcija pod uslovima određenim ovim Pravilnikom.

- (3) Poslovni subjekat, odnosno članovi konzorcija, koji ispunjavaju uslove propisane članom 25. ovog Pravilnika, mogu zaključiti ugovor sa jednom ili više škola.
- (4) Prilikom izbora poslovnog subjekta ili konzorcija, škola je u obavezi da se rukovodi najboljim interesom učenika.
- (5) O zaključenom ugovoru iz stava (1) ovog člana škola obavještava Ministarstvo u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora.
- (6) Evidenciju zaključenih ugovora o saradnji vodi škola.
- (7) Obrazac ugovora o saradnji koji se zaključuje između škole i poslovnog subjekta sastavni je dio ovog Pravilnika.

Član 32. **(Sadržaj Ugovora o izvođenju praktične nastave)**

- (1) Ugovor o izvođenju praktične nastave sadrži sljedeće:
 - a) podatke o ugovornim stranama;
 - b) identifikacione podatke o školi;
 - c) obrazovni profil za koji se učenik školuje;
 - d) dokaz o posjedovanju opšte zdravstvene sposobnosti i dokaz o zadovoljenju propisanih zdravstvenih uslova za otpočinjanje sa praktičnom nastavom (Ijekarsko uvjerenje i sanitarna knjižica, ukoliko je sanitarna knjižica neophodna za obavljanje praktične nastave);
 - e) obaveze i odgovornosti poslovnog subjekta iz člana 14. ovog Pravilnika;
 - f) Plan izvođenja praktične nastave;
 - g) početak i trajanje praktične nastave kod poslovnog subjekta;
 - h) prava i obaveze učenika;
 - i) mjesto i vrijeme izvođenja praktične nastave;
 - j) podatke o mentoru kojeg obezbjeđuje poslovni subjekat;
 - k) vrijeme provođenja praktične nastave učenika kod poslovnog subjekta;
 - l) finansijsko obezbjeđenje – nagradu učenika u skladu sa članom 21. ovog Pravilnika;
 - m) obezbjeđenje sredstava za rad učenika i drugih naknada učenika u skladu sa članom 21. ovog Pravilnika;
 - n) odredbu o osiguranju učenika u slučaju nezgode na radu;
 - o) odredbu o disciplinskoj odgovornosti i odgovornosti za štetu učenika;
 - p) vrijeme trajanja ugovora;
 - q) razloge za prestanak važenja i raskid ugovora;
 - r) obaveze učenika i poslovnog subjekta u slučaju raskida ugovora;
 - s) način rješavanja eventualnih sporova;
 - t) datum i potpis ugovornih strana.
- (2) Škola je dužna da vodi evidenciju o ugovorima o izvođenju praktične nastave koji se zaključuju između poslovnog subjekta ili članova konzorcija i učenika.
- (3) Obrazac ugovora o izvođenju praktične nastave je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 33. **(Raskid ugovora o izvođenju praktične nastave)**

- (1) Ugovor o izvođenju praktične nastave može se raskinuti sporazumno, na zahtjev učenika ili njegovog zakonskog zastupnika, ili na zahtjev poslovnog subjekta.
- (2) Učenik ili njegov zakonski zastupnik imaju pravo raskida ugovora o izvođenju praktične nastave u sljedećim slučajevima:
 - a) ukoliko poslovni subjekat ne ispunjava ugovorne obaveze,

- b) ako poslovni subjekat prestane da ispunjava uslove za izvođenje praktične nastave, odnosno odgovarajućeg dijela praktične nastave;
 - c) u slučaju prestanka statusa redovnog učenika škole u skladu sa Zakonom;
 - d) ako se učeniku promijenilo zdravstveno stanje te prema mišljenju nadležne zdravstvene ustanove nije u mogućnosti nastaviti obrazovanje za obrazovni profil za koji se školuje;
 - e) u drugim slučajevima predviđenim Zakonom o obligacionim odnosima FBiH;
- (3) Ugovor o praktičnom obrazovanju se smatra raskinutim ukoliko poslovni subjekat ne omogući učeniku izvođenje praktične nastave, odnosno dijela praktične nastave u ugovorenom roku.
- (4) Poslovni subjekat može raskinuti ugovor o izvođenju praktične nastave u sljedećim situacijama:
- a) ako je ugovor bio zaključen na osnovu lažnih podataka i dokumenata;
 - b) ako učenik bez opravdanih razloga učestalo izostaje s praktične nastave, u skladu sa Zakonom odnosno pravilima škole;
 - c) ako se učeniku promijenilo zdravstveno stanje, te prema mišljenju nadležne zdravstvene ustanove nije u mogućnosti nastaviti obrazovanje za obrazovni profil za koji se školuje;
 - d) ako učenik krši dužnosti koje su određene Zakonom i drugim propisima, ugovorom o izvođenju praktične nastave te internim propisima poslovnog subjekta;
 - e) u slučaju prestanka statusa redovnog učenika u skladu sa Zakonom;
 - f) u drugim slučajevima predviđenim Zakonom o obligacionim odnosima FBiH.
- (5) U slučaju da je ugovor o izvođenju praktične nastave raskinut zbog nemogućnosti ispunjavanja ugovornih obaveza od strane poslovnog subjekta, odnosno člana konzorcija, škola će učeniku omogućiti zaključivanje novog ugovora s drugim poslovnim subjektima. Ako škola ne omogući učeniku obavljanje praktične nastave kod drugog poslovnog subjekta, učenik ima pravo da nastavi praktičnu nastavu u školskim radionicima.
- (6) U svim slučajevima raskida ugovora o izvođenju praktične nastave osim u slučaju predviđenim stavom (3) ovog člana, strana koja raskida ugovor dužna je suprotnoj strani ostaviti naknadni rok od 15 dana za ispunjenje ugovornih obaveza. Ukoliko protekom tog roka suprotna strana ne ispunji svoje obaveze, nastupiće posljedice raskida ugovora.
- (7) Obrazac raskida ugovora o izvođenju praktične nastave je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 34. **(Raskid ugovora o saradnji)**

- (1) Ugovor o saradnji se može raskinuti sporazumom ugovornih strana, ili na zahtjev škole ili poslovnog subjekta.
- (2) Škola ima pravo raskida Ugovora o saradnji u sljedećim slučajevima:
- a) ukoliko poslovni subjekat ne ispunjava ili zakasni sa ispunjenjem ugovornih obaveza;
 - b) ukoliko poslovni subjekat prestane da ispunjava uslove za izvođenje praktične nastave odnosno dijela praktične nastave definisane ovim Pravilnikom i Zakonom,
 - c) ukoliko nad poslovnim subjektom bude pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, odnosno odgovarajući postupak koji za cilj ima prestanak postojanja poslovnog subjekta;
 - d) ukoliko poslije zaključenja ugovora o saradnji nastupe okolnosti koje otežavaju ispunjenje obaveze jedne strane, ili ako se zbog njih ne može ostvariti svrha ugovora, a u jednom i u drugom slučaju u toj mjeri da je očigledno da ugovor o saradnji više ne odgovara očekivanjima ugovornih strana i da bi, po opštem mišljenju, bilo nepravilno održati ga na snazi (promijenjene okolnosti);

- e) u drugim slučajevima predviđenim Zakonom o obligacionim odnosima FBiH.
- (3) Ugovor o saradnji se smatra raskinutim ukoliko poslovni subjekat ne omogući učenicima izvođenje praktične nastave, odnosno dijela praktične nastave u ugovorenom roku.
- (4) Poslovni subjekat ima pravo raskida ugovora o saradnji u sljedećim slučajevima:
- a) ukoliko škola ne ispunjava ili zakasni sa ispunjenjem ugovornih obaveza;
 - b) ukoliko poslije zaključenja ugovora o saradnji nastupe okolnosti koje otežavaju ispunjenje obaveze jedne strane, ili ako se zbog njih ne može ostvariti svrha ugovora, a u jednom i u drugom slučaju u toj mjeri da je očigledno da ugovor o saradnji više ne odgovara očekivanjima ugovornih strana i da bi, po opštem mišljenju, bilo nepravilno održati ga na snazi (promijenjene okolnosti);
 - c) u drugim slučajevima predviđenim Zakonom o obligacionim odnosima FBiH.
- (5) U svim slučajevima raskida ugovora o saradnji, osim u slučaju predviđenom stavom (3) ovog člana, strana koja raskida ugovor dužna je suprotnoj strani ostaviti naknadni rok od 15 dana za ispunjenje ugovornih obaveza. Ukoliko protekom tog roka suprotna strana ne ispuni svoje obaveze, nastupaju dejstva raskida ugovora.
- (6) Raskid ugovora o saradnji ima za posljedicu prestanak ugovora o izvođenju praktične nastave.

VII. OCJENJIVANJE, ZAVRŠNI ISPIT I MATURA

Član 35. (Ocjenjivanje učenika)

- (1) Napredovanje učenika opšteobrazovnog, stručnoteoretskog i praktičnog programskog sadržaja koji se odvija u školi kontinuirano prati škola, odnosno odgovarajući nastavnik.
- (2) Napredovanje učenika tokom izvođenja praktične nastave kod poslovnih subjekata kontinuirano prati mentor u saradnji sa koordinatorom.
- (3) Procedura i način ocjenjivanja učenika se vrši u skladu sa nastavnim planom i programom određenog obrazovnog profila, Zakonom i relevantnim podzakonskim aktima.

Član 36. (Završni ispit i matura)

Na uslove, sadržaj, način organizacije i druga pitanja u vezi sa polaganjem završnog ispita i mature primjenjuju se Zakon i važeći podzakonski propisi.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37. (Prelazne odredbe)

- (1) U prelaznom periodu od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, Ministarstvo može, u cilju ispunjavanja uslova poslovnog subjekta u pogledu obezbjeđenja mentora, licu koje ne ispunjava uslov iz člana 23. stav (1) tačka b) na prijedlog poslovnog subjekta izdati privremeni certifikat, uz postojanje opravdanih razloga.
- (2) Privremeni certifikat iz stava (1) ovog člana Ministarstvo izdaje na period od jedne školske godine.

(3) U prelaznom periodu od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, u cilju ispunjavanja uslova škole u pogledu obezbjeđenja koordinatora na način definisan ovim Pravilnikom, škola može iz opravdanih razloga za koordinatora imenovati lice koje ne ispunjava uslov iz člana 24. stav (1) tačka (d), uz saglasnost Ministarstva.

Član 38.
(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika vrši kantonalni inspektor za obrazovanje.

Član 39.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko–podrinjskog kantona Goražde“.

Broj: 10-05-2691/18
Goražde, 14. juli 2018. godine

MINISTAR
Damir Žuga, prof.

Na osnovu člana 30. stava (1) tačka a) Pravilnika o organizovanju i izvođenju praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja i kod poslovnog subjekta i člana 66. stav (3) Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“; broj 10/11 i 5/16)

_____ (upisati puni naziv poslovnog subjekta),
_____ (upisati ID broj/PDV broj), upisano u registar nadležnog organa pod brojem _____ (upisati MBS za privredna društva/broj upisa za lica koja samostalno obavljaju djelatnost) sa adresom sjedišta u _____ (upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta), _____ zastupan po odgovornoj osobi _____ (upisati ime i prezime odgovorne osobe poslovnog subjekta) (Navesti ukoliko poslovni subjekat zaključuje ugovor u svojstvu člana konzorcija) (u daljem tekstu označen kao: **poslovni subjekat**)

i
_____ (upisati puni naziv škole), sa adresom sjedišta u _____ (upisati adresu sjedišta škole) zastupana po direktoru _____ (upisati ime i prezime direktora škole) (u daljem tekstu označena kao: **škola**)

Poslovni subjekt i škola u daljem tekstu zajednički su označeni kao: **ugovorne strane**

dana _____ godine (upisati datum zaključenja ugovora), u _____ (upisati mjesto zaključenja ugovora) zaključili su sljedeći

UGOVOR O SARADNJI

za obrazovni profil _____ (dopuniti)

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

(1) Poslovni subjekat je upisan u Registar poslovnih subjekata sa odobrenjem za izvođenje praktične nastave kod Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na osnovu Rješenja o ispunjavanju uslova za izvođenje praktične nastave broj: _____ (upisati broj rješenja) od dana _____ (upisati datum donošenja rješenja), čime je dobio status licenciranog poslovnog subjekta za izvođenje praktične nastave za obrazovni profil _____ (upisati podatke o obrazovnom profilu). (Ukoliko ovaj ugovor zaključuje poslovni subjekat u svojstvu člana konzorcija, na ovom mjestu navesti broj i datum odobrenja Ministarstva koje konzorcij posjeduje za izvođenje praktične nastave, kao i podatke o partnerskom ugovoru koji je zaključen između poslovnih subjekata kao članova konzorcija sa

ciljem regulisanja međusobnih prava i obaveza u pogledu izvođenja praktične nastave za koje su zaduženi.)

(2) Škola je Nastavnim planom i programom za školsku _____ (*upisati podatke o školskoj godini*) godinu predvidjela obavljanje praktične nastave/dijela praktične nastave kod poslovnih subjekata.

(3) Odredbama člana 66. stavovi 2. i 3. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj 10/11 i 5/16) (u daljem tekstu: **Zakon**) predviđeno je da se praktična nastava izvodi pod stručnim nadzorom škole i u ustanovama, privrednim društvima i drugim pravnim licima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uslove, u skladu s nastavnim planom i programom, te da se uslovi, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave te vršenje stručnog nadzora, regulišu ugovorom koji su škole obavezne zaključiti sa privrednim društvom, ustanovom ili licem koje samostalno obavlja djelatnost.

(4) Odredbama članova 30. i 31. Pravilnika o organizaciji i izvođenju praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja i kod poslovnih subjekata („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj _____) (u daljem tekstu: **Pravilnik**) propisana je obaveza škole da zaključi ugovor o saradnji sa poslovnim subjektom u cilju regulisanja prava, obaveza i odgovornosti nastalih povodom izvođenja praktične nastave/dijela praktične nastave kod poslovnog subjekta, kao i sadržaj predmetnog ugovora.

(5) Na osnovu relevantnih članova propisa navedenih u stavovima (3) i (4) ovog člana, a uzevši u obzir da su ispunjeni uslovi za izvođenje praktične nastave/dijela praktične nastave kod poslovnog subjekta, ugovorne strane su zaključile Ugovor o saradnji za obrazovni profil _____ (*upisati obrazovni profil*) (u daljem tekstu: **Ugovor**).

II. PREDMET UGOVORA

Član 2.

(1) Ovim Ugovorom regulišu se međusobna prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana u vezi izvođenja praktične nastave učenika škole za obrazovni profil _____ (*upisati naziv obrazovnog profila*) u skladu sa Nastavnim planom i programom za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu.

(2) Maksimalni broj učenika koje je poslovni subjekat u mogućnosti primiti na obavljanje praktične nastave u svojim prostorijama je _____ (*upisati maksimalan broj učenika*).

(3) Poslovni subjekt će zaključiti Ugovor o izvođenju praktične nastave sa svakim učenikom, kojim ugovorom će se definisati njihova uzajamna prava i obaveze na način definisan Pravilnikom.

III. TRAJANJE UGOVORA

Član 3.

Ovaj Ugovor se zaključuje za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu.

IV. VRIJEME I MJESTO IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Član 4.

(1) Poslovni subjekat je dužan obezbijediti izvođenje praktične nastave/dijela praktične nastave učenika u svojim prostorijama u periodu od ____do____ (*upisati vremenski period za koji je planirano izvođenje praktične nastave/dijela praktične nastave kod poslovnog subjekta*).

(2) Učenici škole će obavljati praktičnu nastavu/dio praktične nastave u prostorijama poslovnog subjekta koje se nalaze na adresi sjedišta poslovnog subjekta _____(*upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta*) te na drugim mjestima na kojima poslovni subjekat obavlja svoju djelatnost (podružnice i pogoni poslovnog subjekta), pod uslovom da se radi o mjestima na kojima izvođenje praktične nastave ne predstavlja opasnost po fizičko i mentalno zdravlje učenika u skladu sa primjenjivim propisima.

V. PRAVA I OBAVEZE UGOVORNIH STRANA

Član 5.

(1) Poslovni subjekat se obavezuje da će:

- organizovati provođenje Plana izvođenja praktične nastave, koji predstavlja sastavni dio ovog Ugovora, na način da učenicima škole koji obavljaju praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta osigura pohađanje ugovorenih dijelova praktičnih programskih sadržaja kroz učešće u proizvodnim djelatnostima, ali ne dužim nego što je propisano članom 4. stav (1) ovog Ugovora;
- pružiti uvodne informacije o specifičnostima i uslovima rada, ispunjavanju uslova zaštite i sigurnosti na radu i zdravstvene zaštite, sigurnosti od požara, sanitarno-tehničkim i higijenskim zahtjevima i uputama sigurnosti i zdravlja na radu;
- tokom izvođenja praktične nastave svim učenicima staviti na raspolaganje radnu i zaštitnu odjeću kao radnicima koji obavljaju iste radne aktivnosti, ukoliko je obaveza nošenja takve odjeće propisana;
- obezbijediti mjere zaštite na radu učenika u skladu sa važećim propisima;
- obezbijediti potreban broj centrificiranih mentora koji će ispunjavati obaveze predviđene članom 23. stav 3. Pravilnika, pri čemu će jedan mentor biti zadužen za onaj broj učenika koji je utvrdila Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave;
- učenike upoznati sa tehnologijom koja će se koristiti tokom izvođenja praktične nastave, i da će učenicima osigurati potrebne materijale, mašine, uređaje i alate za izvođenje radnih aktivnosti za vrijeme praktične nastave;
- tokom izvođenja praktične nastave učenicima isplaćivati mjesečnu nagradu u skladu sa članom 21. Pravilnika i u visini i roku određenu Ugovorom o izvođenju praktične nastave;

- tokom izvođenja praktične nastave voditi dokumentaciju i evidenciju o pohađanju praktične nastave sa svim potrebnim detaljima, te omogućiti koordinatoru da neposrednim uvidom i uvidom u propisanu dokumentaciju prati izvršavanje i kvalitetu izvršenja praktične nastave;
- učestvovati u ocjenjivanju učenika kada tu mogućnost predviđaju važeći propisi;
- ako se praktičan rad u okviru završnog ispita u skladu sa važećim propisima odvija u njegovim prostorijama ili na radilištu, osigurati potrebne materijale, mašine, uređaje i alate te odgovarajuće mjere higijensko-tehničke zaštite za tu vrstu praktičnog rada;
- učestvovati u rješavanju eventualnih konfliktnih situacija i identificirati najprikladnija rješenja za rješavanje konflikata zajedno sa školom;
- osigurati povjerljivost ličnih podataka učenika;
- ukoliko iz bilo kojeg razloga nije u mogućnosti ostvarivati ugovorene sadržaje praktične nastave, obavijestiti školu najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka nemogućnosti ispunjavanja ugovorenih obaveza.

(2) Škola se obavezuje da će:

- za vrijeme praktičnog praktične nastave osigurati učenike od posljedica nezgode na radu ili u vezi sa radom;
- obezbijediti sticanje odgovarajućih znanja učenika iz oblasti zaštite na radu, u obimu koji odgovara potrebi struke i obrazovnog profila putem Nastavnog plana i programa;
- voditi evidenciju o zaključenim ugovorima o saradnji između poslovnog subjekta i škole, te evidenciju o ugovorima o izvođenju praktične nastave između poslovnog subjekta i učenika;
- obezbijediti učenicima besplatan prevoz do poslovnog subjekta, osim ukoliko ovim Ugovorom nije drugačije regulisano;
- informisati poslovnog subjekta u slučaju odsustva učenika i prestanka statusa redovnog učenika u skladu sa članom 79. Zakona;
- imenovati koordinatora koji će ispunjavati zadatke u skladu sa članom 23. stav 2. Pravilnika.
- voditi evidenciju o prisustvu učenika na praktičnoj nastavi kod poslovnog subjekta u saradnji sa mentorom;
- učestvovati u rješavanju eventualnih konfliktnih situacija i identificirati najprikladnija rješenja za rješavanje konflikata zajedno sa poslovnim subjektom;
- osigurati povjerljivost ličnih podataka učenika;
- osigurati povjerljivost poslovne tajne poslovnog subjekta;
- obezbijediti ljekarski pregled učenika koji pohađaju praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta prije otpočinjanja iste, uz obavezu snošenja troškova tog pregleda, ukoliko drugačije nije predviđeno ovim Ugovorom;
- snositi obavezu plaćanja doprinosa na ime penzijsko-invalidskog osiguranja učenika za vrijeme obavljanja praktične nastave kod poslovnog subjekta, u skladu sa važećim propisima;
- _____ (*upisati druga prava i obaveze ugovornih strana ukoliko nisu u suprotnosti sa Pravilnikom i ostalim važećim propisima*).

VII. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST I ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 6.

(1) Disciplinska odgovornost učenika za vrijeme obavljanja praktične nastave kod poslovnog subjekta je ista kao za vrijeme boravka u školi.

(2) Učenik će odgovarati za štetu učinjenu kod poslovnog subjekta za vrijeme obavljanja praktične nastave ako je istu učinio namjerno i/ili nepažnje u skladu sa opštim pravilima obligacionog prava.

(3) Visinu učinjene štete i okolnosti pod kojima je šteta učinjena utvrđuje komisija koju imenuje direktor škole.

(4) Odluku o odgovornosti učenika za štetu i visinu naknade, na prijedlog komisije, donosi školski odbor.

(5) Odluka školskog odbora iz stava (4) ovog člana je konačna.

VIII. PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Član 7.

Ukoliko učenik tokom izvršavanja svojih obaveza u vezi sa izvođenjem praktične nastave kod poslovnog subjekta samostalno ili prema upustvima poslovnog subjekta stvori autorsko djelo ili izum smatra se da su sva autorska imovinska prava, odnosno sva prava intelektualnog vlasništva nad izumom isključivo i na neograničen vremenski period prenesena na poslovnog subjekta.

IX. RASKID UGOVORA

Član 8.

(1) Ugovor o saradnji može se raskinuti u skladu sa odredbama člana 34. Pravilnika.

(2) Ugovorne strane obavezuju se da će se u slučajevima raskida Ugovora pridržavati odredbi člana 34. Pravilnika.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

Ovaj Ugovor je sačinjen u dva istovjetna primjerka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po jedan primjerak.

Član 10.

Plan izvođenja praktične nastave smatra se sastavnim dijelom ovog Ugovora.

Član 11.

U slučaju spora proizašlog iz ili u vezi sa ovim Ugovorom, ugovorne strane se obavezuju da će isti pokušati riješiti sporazumno, a u nedostatku sporazuma za rješavanje sporova nadležan je _____sud (*upisati sud nadležan za rješavanje sporova*).

Član 12.

Ovaj Ugovor stupa na snagu sa danom potpisivanja.

Poslovni subjekat

M.P.

Broj: _____

Datum: _____

Škola

M.P.

Broj: _____

Datum: _____

Na osnovu člana 30. stava (1) tačka b) Pravilnika o organizovanju i izvođenju praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja i kod poslovnog subjekta

_____ (upisati naziv/ime i prezime poslovnog subjekta), _____ (upisati ID broj/PDV broj), upisano u registar nadležnog organa pod brojem _____ (upisati MBS za privredna društva/broj upisa u odgovarajući registar za lica koja samostalno obavljaju djelatnost) sa adresom sjedišta _____ (upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta), zastupan po odgovornoj osobi _____ (upisati ime i prezime odgovorne osobe poslovnog subjekta) (Navesti ukoliko poslovni subjekat ugovor zaključuje u svojstvu člana konzorcija) (u daljem tekstu označen kao: **poslovni subjekat**)

i

_____ (upisati ime i prezime učenika) _____ (upisati JMBG učenika), rođen _____ (upisati datum rođenja učenika) godine u _____ državljanin _____ (upisati državljanstvo učenika), sa adresom prebivališta u ulici _____ (upisati adresu prebivališta učenika) (u daljem tekstu: **učenik**) zastupan po zakonskom zastupniku/zakonskim zastupnicima _____ (upisati ime i prezime zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika), _____ (upisati JMBG zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika), rođen/i _____ (upisati datum rođenja zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika), sa adresom prebivališta u ulici _____ (upisati adresu prebivališta zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika)

ili

_____ (upisati ime i prezime učenika) _____ (upisati JMBG učenika), rođen _____ (upisati datum rođenja učenika) godine u _____ (upisati mjesto rođenja) državljanin _____ (upisati državljanstvo učenika), sa adresom prebivališta u ulici _____ (upisati adresu prebivališta učenika) (u daljem tekstu: **učenik**)

(Učenik ili zakonski zastupnik/zakonski zastupnici i poslovni subjekat u daljem tekstu označeni kao: **ugovorne strane**)

dana _____ (upisati datum zaključenja ugovora) u _____ (upisati mjesto zaključenja ugovora) zaključili su sljedeći

UGOVOR O
IZVOĐENJU PRAKTIČNE NASTAVE
za obrazovni profil _____ (upisati obrazvni profil)

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

(1) Poslovni subjekat je upisan u Registar poslovnih subjekata sa odobrenjem za izvođenje praktične nastave kod Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-

podrinjskog kantona Goražde na osnovu Rješenja o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave broj:____od dana____(*upisati datum donošenja rješenja*), čime je dobio status licenciranog poslovnog subjekta za izvođenje praktične nastave za obrazovni profil _____(*upisati podatke o obrazovnom profilu*). (*Ukoliko ovaj ugovor zaključuje poslovni subjekt koji je član konzorcija, na ovom mjestu treba navesti da konzorcij ima odobrenje Ministarstva za izvođenje praktične nastave, a da poslovni subjekat zaključuje ugovor u svojstvu člana konzorcija te je naziv ugovora u tom slučaju ugovor o izvođenju dijela praktične nastave.*)

(2) Škola _____(*upisati naziv škole*) je Nastavnim planom i programom za školsku ____ (*upisati školsku godinu.*) godinu predvidjela obavljanje praktične nastave kod poslovnog subjekta (*Navesti ukoliko je predviđeno obavljanje praktične nastave kod poslovnog subjekta kao člana konzorcija za jedan dio praktične nastave.*)

(3) Odredbama člana 66. stav 2. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj 10/11 i 5/16) (u daljem tekstu: **Zakon**) predviđeno je da se praktična nastava se izvodi pod stručnim nadzorom škole i u ustanovama, privrednim društvima i drugim pravnim licima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uslove, u skladu s Nastavnim planom i programom.

(4) Odredbama člana 29. b) i 30. stav 1. Pravilnika o organizaciji i izvođenju praktične nastave u srednjim stručnim školama i kod poslovnih subjekata („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj____) (u daljem tekstu: **Pravilnik**) propisana je obaveza ugovornih strana da zakluče Ugovor o izvođenju praktične nastave kod poslovnog subjekta (u daljem tekstu: **Ugovor**) u cilju regulisanja prava, obaveza i odgovornosti nastalih povodom izvođenja praktične nastave/dijela praktične nastave kod poslovnog subjekta, kao i sadržaj predmetnog ugovora.

II. PREDMET UGOVORA

Član 2.

(1) Ovim Ugovorom regulišu se međusobna prava, obaveze i odgovornosti učenika, njegovog Zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika i poslovnog subjekta u vezi sa obavljanjem praktične nastave kod poslovnog subjekta.

(2) Učenik se obavezuje da će pohađati praktičnu nastavu obavljajući radne aktivnosti za i pod nadzorom poslovnog subjekta, a u skladu sa Nastavnim planom i programom škole____(*upisati naziv škole*), Planom izvođenja praktične nastave i internim aktima poslovnog subjekta.

(3) Poslovni subjekat se obavezuje da će učeniku omogućiti obavljanje praktične nastave za obrazovni profil____(*upisati obrazovni profil*) na način predviđen Zakonom, Pravilnikom, Ugovorom o saradnji i ovim Ugovorom.

(4) Praktična nastava kod poslovnog subjekta podliježe pod organizaciju i nadzor _____(*upisati ime i prezime mentora*), kao mentora, upisanog u evidenciju mentora kod Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

III. MJESTO I VRIJEME IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Član 3.

(1) Učenik će obavljati praktičnu nastavu/dio praktične nastave u prostorijama sjedišta poslovnog subjekta na adresi _____ (*upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta*) te na drugim mjestima na kojima poslovni subjekat obavlja svoju djelatnost (podružnice i pogoni poslovnog subjekta), pod uslovom da se radi o mjestima na kojima izvođenje praktične nastave ne predstavlja opasnost po fizičko i mentalno zdravlje učenika u skladu sa važećim propisima.

(2) Učenik će obavljati praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta u periodu od ____ do ____ (*upisati trajanje praktične nastave*).

(3) Nastavni čas praktične nastave kod poslovnog subjekta traje 60 minuta.

(4) Ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposredno odgojno-obrazovnog rada ne može iznositi više od 35 časova sedmično, s tim što u toku dana učenik ne može imati više od sedam časova praktične nastave u školi, odnosno maksimalno 6 sati, odnosno 360 minuta dnevno u poslovnom subjektu.

(5) Redovno trajanje praktične nastave kod poslovnog subjekta iznosi ____ (*upisati broj sati praktične nastave dnevno*) sati dnevno, odnosno ____ (*upisati broj sati praktične nastave sedmično*) sati sedmično.

(6) Ako praktična nastava kod poslovnog subjekta kontinuirano traje četiri ili više sati dnevno, učenik ima pravo na dnevni odmor u trajanju od najmanje 30 minuta.

IV. PRAVA I OBAVEZE

Član 4.

(1) Poslovni subjekat se obavezuje da će:

- organizovati ostvarenje Plana izvođenja praktične nastave tako da učeniku osigura pohađanje ugovorenih dijelova praktičnih programskih sadržaja kroz učešće u proizvodnim djelatnostima, ali ne dužim nego što je propisano članom 3. ovog Ugovora (**realizacija Plana izvođenja praktične nastave**);
- učeniku povjeravati samo one radne zadatke koji služe svrsi praktične nastave i koji su u skladu sa njegovim fizičkim mogućnostima (**aktivnosti vezane za praktičnu nastavu**);
- pružiti učeniku uvodne informacije o specifičnostima i uslovima rada, ispunjavanju uslova zaštite i sigurnosti na radu i zdravstvene zaštite, sigurnosti od požara, sanitarno-tehničkim i higijenskim zahtjevima i uputama sigurnosti i zdravlja na radu (**uvođenje u neophodne mjere zaštite**);
- tokom izvođenja praktične nastave svim učenicima staviti na raspolaganje radnu i zaštitnu odjeću kao uposlenicima koji obavljaju iste radne aktivnosti, ukoliko je nošenje takve odjeće propisano (**radna i zaštitna odjeća**);
- obezbijediti učeniku mentora koji će ispunjavati obaveze propisane članom 23. Pravilnika (**obezbjedenje mentora**);
- upoznati učenika sa tehnologijom koja će se koristiti tokom izvođenja praktične nastave (**upoznavanje sa tehnologijom**);
- učeniku staviti na raspolaganje sredstva potrebna za izvođenje praktične nastave u vidu materijala, mašina, uređaja, alata i odgovarajuće mjere higijensko-tehničke zaštite, te sredstva za izvođenje praktičnog rada u okviru završnog ispita, ukoliko se praktičan rad održava u njegovim prostorijama ili drugim mjestima rada koja su obično povezana sa

sjedištem poslovnog subjekta i da će učeniku biti stavljeni besplatno na raspolaganje **(sredstva za izvođenje praktične nastave)**;

- tokom izvođenja praktične nastave učeniku isplaćivati mjesečnu nagradu u skladu sa članom 21. Pravilnika i ovim Ugovorom **(finansijska nagrada)**;
- tokom izvođenja praktične nastave voditi dokumentaciju i evidenciju o pohađanju praktičnog nastave, sa svim potrebnim detaljima, te omogućiti koordinatoru da neposrednim uvidom u dokumentaciju prati izvršenje i kvalitetu izvršenja praktične nastave **(vođenje pismene dokumentacije o izvođenju praktične nastave)**;
- voditi evidenciju o učenicima koji obavljaju praktičnu nastavu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu („Službene novine FBiH“, broj 92/16);
- učestvovati u ocjenjivanju učenika kada tu mogućnost predviđaju važeći propisi **(učesće u ocjenjivanju)**;
- ako se praktičan rad u okviru završnog ispita u skladu sa važećim propisima odvija u prostorijama ili na radilištu poslovnog subjekta, osigurati za to potrebne materijale, mašine, uređaje i alate te odgovarajuće mjere higijensko-tehničke zaštite **(osiguranje sredstava za praktičan rad)**;
- učestvovati u rješavanju eventualnih konfliktinijh situacija i identificirati najprikladnija rješenja za rješavanje konflikata zajedno sa školom **(učesće u rješavanju konfliktinijh situacija)**;
- osigurati povjerljivost ličnih podataka učenika **(povjerljivost ličnih podataka)**;
- ukoliko iz bilo kojeg razloga nije u mogućnosti ostvarivati ugovorene sadržaje praktične nastave, obavijestiti školu u roku od osam dana od dana nastanka nemogućnosti ispunjavanja ugovorenih obaveza **(postupanje u slučaju nemogućnosti izvođenja praktične nastave)**;
- obezbijediti ljekarski pregled učenika prije otpočinjanja obavljanja praktične nastave, ukoliko je ta obaveza predviđena Ugovorom o saradnji zaključenim između škole i poslovnog subjekta;

(2) Učenik se obavezuje da će:

- redovno pohađati praktičnu nastavu kod poslovnog subjekta i da će ispunjavati dodijeljene mu radne aktivnosti u skladu sa Planom praktične nastave **(obaveza pohađanja nastave)**;
- radne zadatke koji su mu dodijeljeni u okviru praktične nastave izvršavati savjesno i odgovorno **(obaveza savjesnog obavljanja zadataka)**;
- slijediti upute i naloge mentora ili drugih osoba ovlaštenih za davanje uputa i naloga, ukoliko je učenik upoznat s tim da su te osobe ovlaštene za davanje uputa i naloga **(vezanost za naloge)**;
- ponašati se u skladu sa uputstvima poslovnog subjekta, te propisima o zaštiti i sigurnosti na radu i zdravstvenoj zaštiti, sigurnosti od požara, sanitarno-tehničkim i higijenskim zahtjevima i uputama sigurnosti i zdravlja na radu **(poštivanje mjera zaštite)**;
- nositi radnu i zaštitnu odjeću koju mu poslovni subjekat stavi na raspolaganje **(nošenje radne i zaštitne odjeće)**;
- savjesno rukovati alatom, mašinama i ostalom opremom i da će iste koristiti samo u vezi sa povjerenim mu zadacima **(savjesno rukovanje radnim sredstvima)**;
- poštovati interne akte poslovnog subjekta i odredbe Pravilnika **(poštivanje internih akata i Pravilnika)**;

- čuvati imovinu i poslovne tajne poslovnog subjekta za vrijeme obavljanja praktične nastave i nakon prestanka obavljanja iste (**čuvanje poslovne tajne i imovine**);
- u slučaju izostanka sa praktične nastave kod poslovnog subjekta, obavezno i bez odgađanja informisati poslovnog subjekta o razlozima spriječenosti prisustva nastavi (**obavještenje o izostanku**);
- neposredno nakon zaključivanja Ugovora sa poslovnim subjektom školi dostaviti treći primjerak ugovora za potrebe evidencije (**dostava Ugovora školi**);
- tokom trajanja cjelokupne praktične nastave biti osiguran od posljedica nezgode na radu ili u vezi sa radom (**osiguranje**);
- prije početka praktične nastave podvrgnuti se ljekarskom pregledu kojim se dokazuje njegova opšta zdravstvena sposobnost i sposobnost za obavljanje praktične nastave za predmetni obrazovni profil kod poslovnog subjekta i to na teret škole (**podvrgavanje ljekarskom pregledu**);
- dostaviti poslovnom subjektu ljekarsko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti i sanitarnu knjižicu ukoliko je sanitarna knjižica neophodna za obavljanje praktičnog obrazovanja/praktične nastave kod poslovnog subjekta.
- _____ (*upisati druga prava i obaveze ugovornih strana ukoliko nisu u suprotnosti sa Pravilnikom i ostalim važećim i primjenjivim propisima*)

V. FINANSIJSKA NAGRADA

Član 5.

- (1) Poslovni subjekat se obavezuje da će učeniku isplatiti iznos od _____ (*upisati iznos nagrade*) konvertibilnih maraka na ime finansijske nagrade.
- (2) Finansijska nagrada se učeniku isplaćuje mjesečno do _____ (*upisati krajnji dan u mjesecu do kojeg se mora isplatiti naknada*) dana u mjesecu.

VI. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST I ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 6.

- (1) Disciplinska odgovornost učenika za vrijeme obavljanja praktične nastave kod poslovnog subjekta je ista kao za vrijeme boravka u školi.
- (2) Učenik će odgovarati za štetu učinjenu kod poslovnog subjekta za vrijeme obavljanja praktične nastave ako je istu učinio namjerno i/ili usljed nepažnje u skladu sa opštim pravilima obligacionog prava.
- (3) Visinu učinjene štete i okolnosti pod kojima je šteta učinjena utvrđuje komisija koju imenuje direktor škole.
- (4) Odluku o odgovornosti učenika za štetu i visinu naknade, na prijedlog komisije, donosi školski odbor.
- (5) Odluka školskog odbora iz stava (4) ovog člana je konačna.

VII. PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Član 7.

Ukoliko učenik tokom izvršavanja svojih obaveza u vezi sa izvođenjem praktične nastave kod poslovnog subjekta samostalno ili prema upustvima poslovnog subjekta stvori autorsko djelo ili izum smatra se da su sva autorska imovinska prava, odnosno sva prava intelektualnog vlasništva nad izumom, isključivo i na neograničen vremenski period prenesena na poslovnog subjekta.

VIII. RASKID UGOVORA

Član 8.

(1) Ugovor o izvođenju praktične nastave može se raskinuti u skladu sa članom 33. Pravilnika.
(2) Ugovorne strane se obavezuju se da će se u slučajevima raskida Ugovora pridržavati odredbi člana 33. Pravilnika.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

Plan izvođenja praktične nastave, odnosno podaci o sadržajnom i vremenskom redoslijedu obrazovanja kod poslovnog subjekta predstavljaju prilog ovog Ugovora i čine njegov sastavni dio.

Član 10.

Bitne promjene Ugovora ugovorne strane su dužne bez odlaganja prijaviti školi.

Član 11.

Ugovorne strane garantuju tačnost i potpunost podataka navedenih u Ugovoru.

Član 12.

Ovaj Ugovor je sačinjen u tri istovjetna primjerka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po jedan primjerak, a jedan primjerak zadržava škola za potrebe evidencije.

Član 13.

U slučaju spora proizašlog iz ili u vezi sa ovim Ugovorom, ugovorne strane se obavezuju da će isti pokušati riješiti sporazumno, a u nedostatku sporazuma za rješavanje sporova nadležan je _____ (*upisati naziv suda*) sud.

Član 14.

Ovaj Ugovor stupa na snagu sa danom potpisivanja.

Poslovni subjekt

Zakonski zastupnik/Zakonski zastupnici

M.P.

Broj: _____

Datum: _____

Datum: _____

Ovaj ugovor je evidentiran u školi

(naziv škole)

pod brojem _____.

M.P.

**OBRAZAC ZA
RASKID UGOVORA O IZVOĐENJU PRAKTIČNE NASTAVE**

evidentiranog _____ (upisati datum evidencije) pod brojem
_____ (upisati broj evidencije),

u školi _____ (upisati naziv škole),

zaključen između poslovnog subjekta

(upisati naziv, JIB i adresu poslovnog subjekta)

i

učenika/zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika

(upisati ime i prezime učenika/zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika)

iz

(upisati mjesto i adresu prebivališta učenika/zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika)

Ugovor se raskida (zaokružiti):

1. sporazumno
2. na zahtjev učenika/zakonskog zastupnika/zakonskih zastupnika učenika
3. na zahtjev poslovnog subjekta

Razlog raskida ugovora:

Ugovorne strane svojim potpisom potvrđuju da jedna prema drugoj nemaju nikakvih daljnjih potraživanja po osnovi navedenog Ugovora o izvođenju praktične nastave.

Učenik/zakonski zastupnik/zakonski zastupnici učenika

Poslovni subjekat

(potpis)

(potpis)

M.P.

U _____ (upisati mjesto), _____ (upisati datum).

Evidentirano u školi: _____ (upisati broj evidencije).

Potpis odgovorne osobe u školi

M.P.

Na osnovu člana 11. stava (7) Pravilnika o organizovanju i izvođenju praktične nastave u školama srednjeg stručnog obrazovanja i kod poslovnog subjekta

_____ (upisati puni naziv prvog poslovnog subjekta),
_____ (upisati ID broj/PDV broj poslovnog subjekta), upisano u registar nadležnog organa pod brojem _____ (upisati MBS za privredna društva/broj upisa u nadležni registar za lica koja samostalno obavljaju djelatnost) sa adresom sjedišta u _____ (upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta),
_____ zastupan po odgovornoj osobi _____ (upisati ime i prezime odgovorne osobe poslovnog subjekta) (u daljem tekstu označen kao: **prvi poslovni subjekat**)

i

_____ (upisati puni naziv drugog poslovnog subjekta),
_____ (upisati ID broj/PDV broj poslovnog subjekta), upisano u registar nadležnog organa pod brojem _____ (upisati MBS za privredna društva/broj upisa u nadležni registar za lica koja samostalno obavljaju djelatnost) sa adresom sjedišta u _____ (upisati adresu sjedišta poslovnog subjekta),
_____ zastupan po odgovornoj osobi _____ (upisati ime i prezime odgovorne osobe poslovnog subjekta) (u daljem tekstu označen kao: **drugi poslovni subjekat**)

(Obje strane zajednički su označene kao: **ugovorne strane**)

zaključili su dana _____ 20___. godine (upisati datum zaključenja ugovora) u _____ (upisati mjesto zaključenja ugovora)

PARTNERSKI UGOVOR IZMEĐU POSLOVNIH SUBJEKATA U REALIZACIJI PRAKTIČNE NASTAVE

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

(1) Prvi poslovni subjekat i drugi poslovni subjekat su članovi konzorcija koji ima odobrenje za izvođenje praktične nastave kod Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na osnovu Rješenja o ispunjenosti uslova za izvođenje praktične nastave broj: _____ od dana ____ (upisati broj i datum donošenja rješenja).

(2) Konzorcij, čije su ugovorne strane članovi, posjeduje odobrenje za izvođenje praktične nastave za obrazovni profil _____ (upisati obrazovni profil). Ugovorne strane kao članovi konzorcija imaju mogućnost u okviru konzorcija obezbijede izvođenje dijela praktične nastave sa ciljem izvođenja kompletnog sadržaja praktične nastave u skladu sa Nastavnim planom i programom.

(3) Škola _____ (*upisati naziv škole*) je Nastavnim planom i programom za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu predvidjela obavljanje praktične nastave kod poslovnih subjekata. U skladu sa Planom izvođenja praktične nastave predviđeno je da se praktična nastava obavlja kod poslovnih subjekata koji su udruženi u konzorcij.

(4) Odredbama člana 66. stav 2. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj 10/11 i 5/16) (u daljem tekstu: **Zakon**) predviđeno je da se praktična nastava izvodi pod stručnim nadzorom škole i u ustanovama, privrednim društvima i drugim pravnim licima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uslove, u skladu s nastavnim planom i programom.

(4) Ugovorne strane u svojstvu članova konzorcija ovim ugovorom odlučile su da zaključe partnerski ugovor u realizaciji praktične nastave (u daljem tekstu: **Ugovor**) s ciljem sudjelovanja u zajedničkim aktivnostima radi omogućavanja izvođenja kompletnog praktičnog nastavnog programskog sadržaja za određeni obrazovni profil, kao i sadržaj predmetnog Ugovora.

II. PREDMET UGOVORA

Član 2.

(1) Ovim Ugovorom regulišu se međusobna prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana u svojstvu članova konzorcija u cilju osiguranja realizacije praktične nastave propisanih praktičnih programskih nastavnih sadržaja utvrđenih nastavnim planom i programom za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu.

III. OBAVEZE UGOVORNIH STRANA

Član 3.

(1) Ugovorne strane će učeniku osigurati pohađanje praktičnih programskih sadržaja u skladu Planom izvođenja praktične nastave kojim je predviđeno obavljanje praktične nastave kod konzorcija za obrazovni profil: _____ (*upisati obrazovni profil*), na način predviđen Zakonom, Pravilnikom, Ugovorom o saradnji i Ugovorom o izvođenju praktične nastave.

(2) Planom izvođenja praktične nastave iz stava (1) definisani su dijelovi praktičnog programskog sadržaja koje su ugovorne strane u mogućnosti pojedinačno da realizuju, a koji čiji sastavni dio ovog Ugovora.

Član 4.

(1) Ugovorne strane će zaključiti pojedinačne ugovore o saradnji sa školom kojim će se regulisati njihova međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođenjem praktične nastave učenika za obrazovni profil _____ (*upisati obrazovni profil*) u skladu sa Nastavnim planom i programom za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu.

(2) Ugovorne strane će zaključiti pojedinačne ugovore o izvođenju praktične nastave sa učenicima kojim će se regulisati međusobna prava i obaveze u vezi sa obavljanjem praktične nastave kod poslovnih subjekata kao članova konzorcija.

IV. TRAJANJE UGOVORA I VRIJEME IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Član 6.

- (1) Ovaj Ugovor se zaključuje za školsku _____ (*upisati školsku godinu*) godinu.
(2) Praktična nastava iz člana 2. ovog Ugovora izvodit će se u vremenskom periodu koji je određen Nastavnim planom i programom i Planom izvođenja praktične nastave.

V. RASKID UGOVORA

Član 7.

- (1) Ovaj Ugovor se može raskinuti sporazumom ugovornih strana ili otkazom jedne od ugovornih strana.
(2) Ukoliko jedna od strana namjerava da raskine Ugovor, o tome će obavijestiti drugu ugovornu stranu pismenim putem uz otkazni rok od 30 dana od dana kada je druga ugovorna strana zaprimila obavijest.
(3) Ugovorne strane su o raskidu Ugovora dužne odmah obavijestiti školu sa kojom su zaključile ugovor o saradnji.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 8.

Ovaj Ugovor je sklopljen u četiri istovjetna primjerka od kojih po jedan pripada svakoj ugovornoj strani, jedan učeniku, a jedan školi.

Član 9.

U slučaju spora proizašlog iz ili u vezi sa ovim Ugovorom, ugovorne strane se obavezuju da će ga pokušati riješiti sporazumno, a ukoliko to nije moguće, za rješavanje sporova nadležan je sud u _____ (*upisati naziv nadležnog suda*).

Prvi poslovni subjekt

(*potpis*)

M.P.

Drugi poslovni subjekt

(*potpis*)

M.P.